

Wyniki kontroli pt.

Zgodność z przepisami prawa przyjmowania do szkół i wspomagania nauki osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi podlegającymi obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw

1. Kontrolą objęto 725 szkół, w których uczy się ogółem 310 802 uczniów, w tym 19 897 uczniów, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw. Najwięcej uczniów przybyłych do Polski uczy się w szkołach podstawowych (17 358).
2. Kontrola obejmowała okres od 1 września 2022 do czasu kontroli (kwiecień - czerwiec 2023 r.).
3. W większości kontrolowanych szkół zgodnie z przepisami przyjmuje się i wspomaga osoby niebędące obywatelami polskimi oraz obywateli polskich, którzy pobierali naukę w systemach oświaty innych państw i podlegają obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki.
4. Podstawowym kryterium określenia klasy, w której uczeń przybywający z zagranicy kontynuuje naukę w szkole w Polsce jest:
 - w przypadku szkoły podstawowej: z urzędu oraz na podstawie sumy lat nauki szkolnej ucznia określonej na podstawie złożonych dokumentów lub wskazanej w pisemnym oświadczeniu rodzica ucznia albo pełnoletniego ucznia, w przypadku gdy ustalenie sumy lat nauki szkolnej nie było możliwe na podstawie świadectwa, zaświadczenia lub innego dokumentu,
 - w przypadku liceum ogólnokształcącego, technikum i szkoły branżowej I st.: dokumentów, jeżeli szkoła dysponuje wolnymi miejscami oraz na podstawie sumy lat nauki szkolnej ucznia określonej na podstawie złożonych dokumentów lub wskazanej w pisemnym oświadczeniu rodzica ucznia albo pełnoletniego ucznia, w przypadku gdy ustalenie sumy lat nauki szkolnej nie było możliwe na podstawie świadectwa, zaświadczenia lub innego dokumentu.
5. Dla uczniów przybywających z zagranicy, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, organy prowadzący szkoły organizują w szkole:
 - dodatkowe zajęcia lekcyjnych z języka polskiego (14 353 uczniów),
 - naukę w formie oddziału przygotowawczego (2 520 uczniów),
 - dodatkowe zajęcia wyrównawcze (2 065 uczniów).

Najliczniejszą grupę uczniów korzystających z ww. form wsparcia stanowią uczniowie szkół podstawowych (16 939 uczniów).

Wśród uczniów korzystających z dodatkowych zajęć z języka polskiego najliczniejszą grupę stanowią uczniowie, którzy uczestniczą w nich od 7 do 12 miesięcy.

Kontrola wykazała, że nie wszyscy uczniowie, którzy posiadają taką możliwość uczestniczą w dodatkowych zajęciach lekcyjnych z języka polskiego (2 195 uczniów).

Najliczniejsza grupa uczniów uczestniczy w dodatkowych zajęciach wyrównawczych z matematyki i języka obcego.

6. Kontrolowane szkoły zatrudniają 238 osób w charakterze pomocy nauczyciela, w tym 88 osób w oddziałach przygotowawczych.

7. W żadnej z kontrolowanych szkół placówka dyplomatyczna lub konsularna działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ani stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości, nie zorganizowało dla uczniów niebędących obywatelami polskimi, nauki języka i kultury kraju pochodzenia.

Kontrole zakończono wydaniem dyrektorom szkół 72 zaleceń. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieprzestrzegania przepisów:

- 1) rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094), w zakresie § 11a, który określa:
 - organizację dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego w wymiarze nie niższym niż 6 godzin tygodniowo – 48 zaleceń,
 - liczebność grupy na dodatkowych zajęciach z języka polskiego nie większą niż 15 osób – 3 zalecenia;
- 2) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2023 r. poz. 2301), w zakresie:
 - § 17 ust. 2, który określa organizację dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego prowadzonych dla uczniów będących i niebędących obywatelami polskimi, z wyłączeniem uczniów obywateli Ukrainy, w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, nie niższym niż 2 godziny lekcyjne tygodniowo – 10 zaleceń,
 - § 16 ust. 5, który określa realizację zajęć dla oddziału przygotowawczego w wymiarze minimum 20 godzin dla klas I-III szkoły podstawowej, 23 godziny dla klas IV-VI szkoły podstawowej, 25 godzin dla klas VII-VIII szkoły podstawowej oraz 26 godzin dla wszystkich klas szkół ponadpodstawowych – 1 zalecenie,
 - § 16 ust. 9, który określa organizację nauki języka polskiego w oddziale przygotowawczym w wymiarze nie niższym niż 6 godzin tygodniowo – 1 zalecenie,
 - § 16 ust. 2, który określa organizację nauki w oddziale przygotowawczym liczącym nie więcej niż 25 uczniów – 2 zalecenia,
 - przyjmowania do szkoły – 2 zalecenia,
 - art. 165 ust. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, który określa możliwość korzystania z dodatkowej nauki języka polskiego przez okres nie dłuższy niż 24 miesiące – 5 zaleceń.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących przestrzegania §19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2023 r. poz. 2301), który stanowi, że łączny wymiar dodatkowych zajęć z języka polskiego oraz zajęć wyrównawczych nie może być wyższy niż 5 godzin lekcyjnych tygodniowo w odniesieniu do jednego ucznia.

Poniższa tabela przedstawia szczegółową informację na temat zaleceń wydanych przez poszczególne kuratoria oświaty.

Lp.	Kuratorium Oświaty w:	Liczba wydanych zaleceń									
		§ 16 ust. 2 RMEN	§ 16 ust. 5 RMEN	§ 16 ust. 9 RMEN	§ 17 ust. 2 RMEN	§ 19 RMEN	§ 11a ust. 1 RMEiN (wymiar dodatkowych zajęć z języka polskiego)	§ 11a ust. 1 RMEiN (liczebność grupy na dodatkowych zajęciach z języka polskiego)	art. 165 ust. 9 U- PO	Przyjęcie do szkoły	Razem
1.	Białymstoku	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
2.	Bydgoszczy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Gdańsku	0	1	1	1	0	5	0	0	0	8
4.	Gorzowie	0	0	0	1	0	3	0	0	0	4
5.	Katowicach	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
6.	Kielcach	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Krakowie	0	0	0	2	0	2	0	0	0	4
8.	Lublinie	0	0	0	1	0	9	0	0	0	10
9.	Łodzi	0	0	0	1	0	5	0	0	0	6
10.	Olsztynie	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
11.	Opolu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Poznaniu	1	0	0	0	0	12	1	1	1	16
13.	Rzeszowie	1	0	0	1	0	2	0	0	0	4
14.	Szczecinie	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
15.	Warszawie	0	0	0	1	0	1	0	1	0	3
16.	Wrocławiu	0	0	0	2	0	5	0	2	1	10
	Razem	2	1	1	10	0	48	3	5	2	72